

Velké Hoštice

1. Historie obce

První písemná zmínka

Roku 1222 se kněz Radoslav, arcijáhen olomouckého kostela, vzdal na svém statku „Hossicz“ ročního platu ve prospěch kláštera na Velehradě a po své smrti odkázal tomuto klášteru svůj majetek.

Okolnosti vzniku

Nejsou blíže známy. Způsobem založení se jedná o návesní ves. Zmíněný kněz Radoslav byl dle historika Vincence Praska hoštickým rodákem a zemřel kolem roku 1240. Držení vesnice Hoscicz, potvrdil v roce 1250 velehradským cisterciákům papež Inocenc a v roce 1265 tak znovu učinil i olomoucký biskup Bruno. Ve všech těchto písemnostech se hovoří o jedné Hošticích a bezpochyby jsou jimi míněny dnešní Velké Hoštice.

Původ názvu

Název pochází z osobního jména zakladatele a znamenal ves lidí Hoščových. V latinské podobě se Hoštice vyskytují ve 13. století většinou jako Hoscitz nebo Hossiz. K rozlišení sousedních Velkých a Malých Hoštic bylo již v šedesátých letech 13. století použito latinské pojmenování Maior nebo Mega Hosciz, česky název z roku 1422 zněl Welike Hossicze, německy Gross Hoscitz a do roku 1945 se používal úřední název Groß Hoscütz.

Proměny a varianty názvu

Hossicz (1222), Hoscicz (1250), 1269 Maior Hosciz, Hoscicz (1349), Maior Hossticz (1372), Velké nebo Veliké Hoštice (od 1422), na Velkých Hosstzytczich (1556), von Grossen Hostitz bei Troppaw (1608), z Hosticz od Opavy (1614), Gross Koschitz / Gros Koschütz (1619–1651), Gross Hoschtitz (1720–1870), Gross Hoscitz (1736–1771), Velká Hoštice (1771), Mega Hoscitz (1771), Wielke Hoschice (1830), Gross Hoscütz / Grosshoschütz (1830–1945), lidově Hoščyce

Obyvatelstvo

1784: 31 sedláků, 20 domkařů, 583 obyvatel

1855: 983 obyvatel

1871: 908 obyvatel ve vsi + 186 obyvatel na statku

1905: 1146 obyvatel

1921: 1269 obyvatel

1930: 1558 obyvatel

1950: 1399 obyvatel

1970: 1466 obyvatel

1991: 1613 obyvatel

2020: 1843 obyvatel



Heraldické symboly

Na nejstarším velkohoštickém pečetidle z počátku 18. století je vyobrazen jen nápis bez jakéhokoliv obrazu, v mladším typáři z roku 1818 je již vyobrazena postavená radlice. Od roku 1997 používá obec znak a praporek. Ve zlatém štítě je umístěn černý buvolí roh a černá radlice. Buvolí roh pochází z erbu majitelů zdejšího zámku, rodu Chorynských z Ledské. Radlice je převzata z historické pečeti obce z roku 1818. Černá a žlutá barva je vyjádřením příslušnosti Velkých Hoštic ke Slezsku.

Otázky a úkoly

Napiš rok a vypočítej, před kolika lety byl poprvé písemně zaznamenán název obce.

Podle koho nebo čeho název obce vznikl?

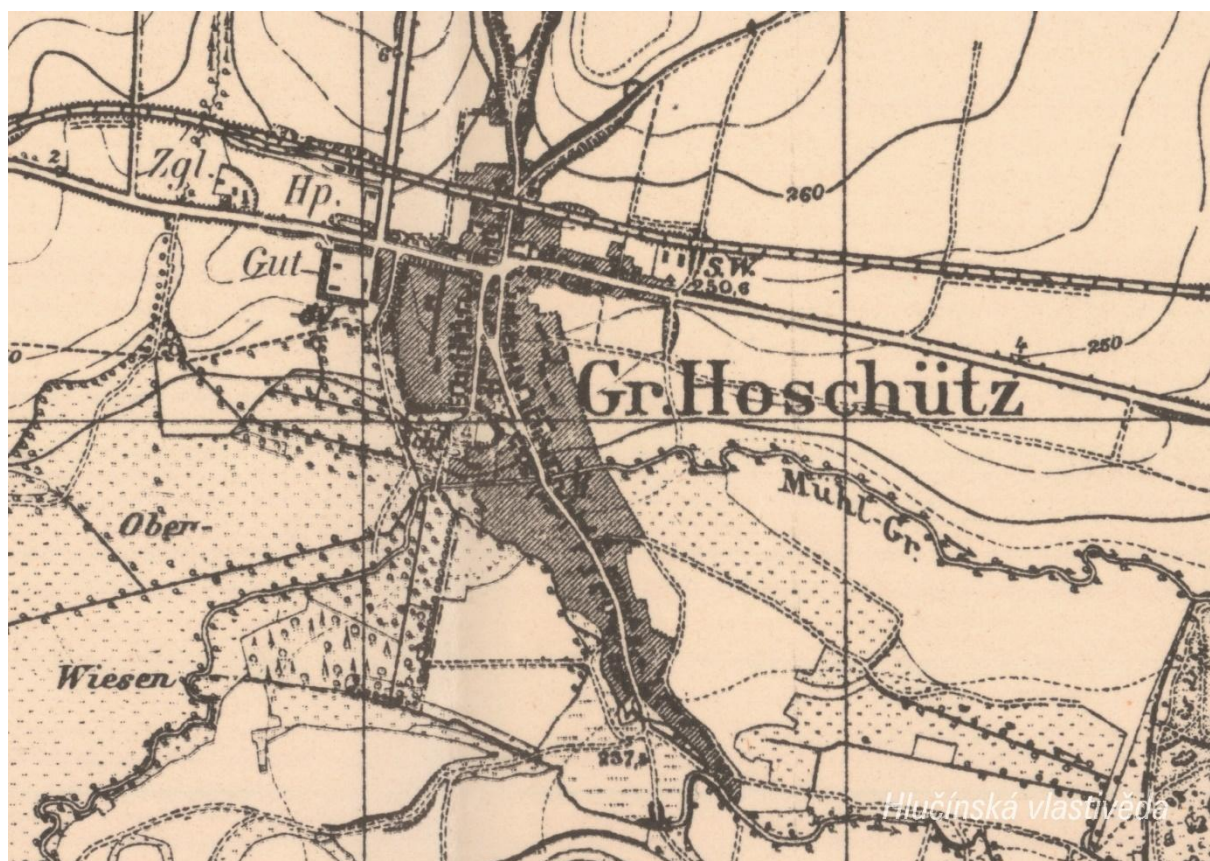
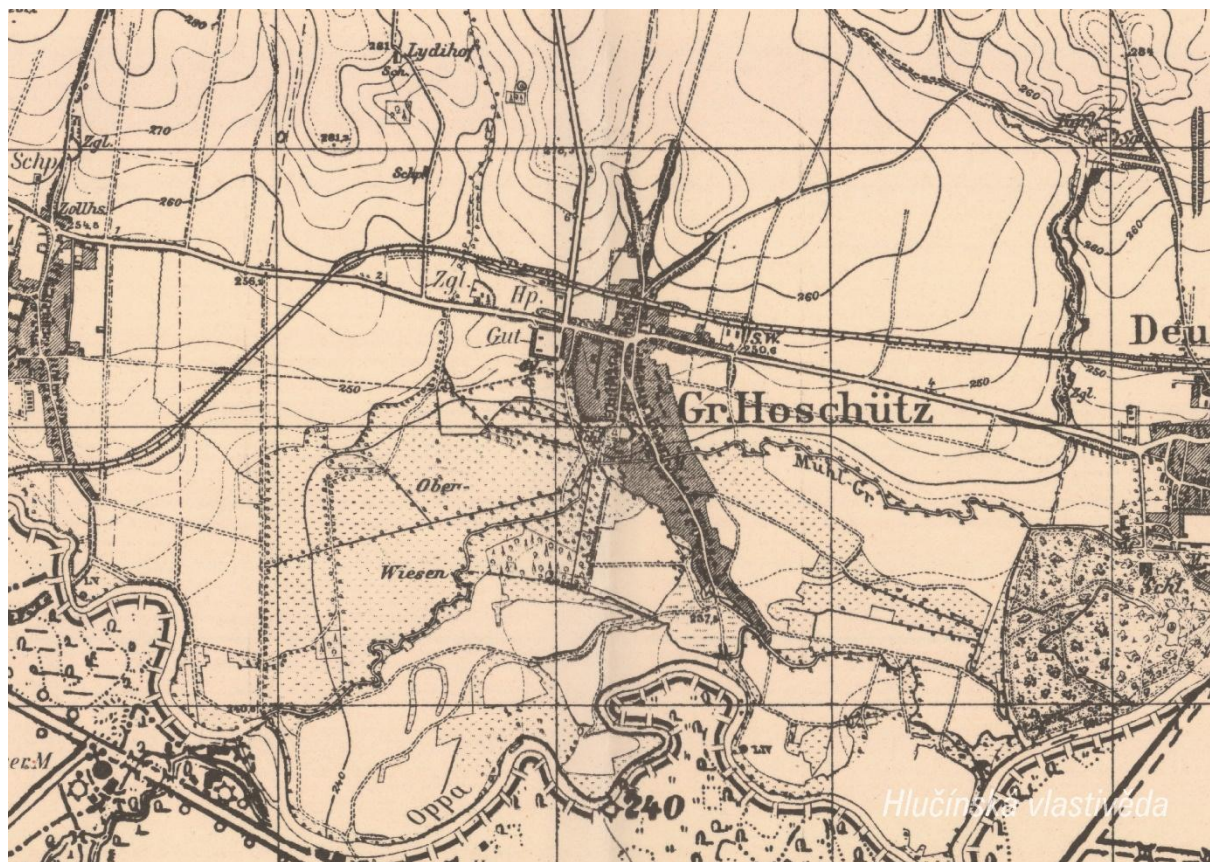
Jak se psal název obce v německém jazyce?

Ve kterém roce měla obec nejvyšší počet obyvatel?

Jak si vysvětluješ úbytek obyvatel v roce 1950 oproti roku 1930?

2. Mapy

Historická mapa obce z konce 19. století



Otázky a úkoly

V jakém jazyce je mapa psána?

V čem se liší dobové zobrazení od současného?

Dokážeš najít dominanty obce?

Porovnej tehdejší a současnou zástavbu.

Označ na mapě místa, kam se rozšířila současná zástavba.

Nacházely se v obci mlýny? Kolik jich bylo?

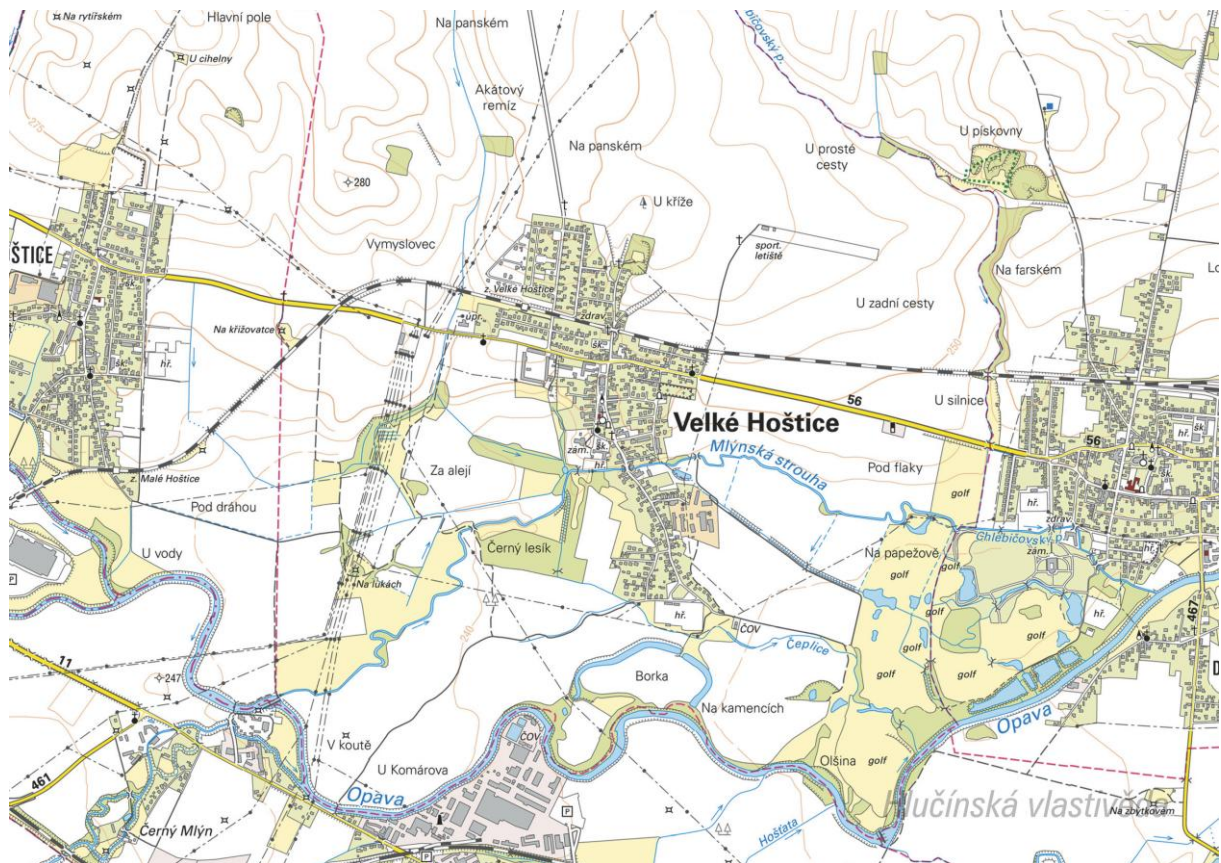
Nacházely se v obci rybníky? Kolik jich bylo?

Poznáš, jak je označena alej?

Vytvoř k mapě legendu – symboly a popis toho, co označují.

Jaké další změny krajiny dokážeš z mapy vyčíst? (zánik lesů, změna vedení cest, zánik cest, atd.)

Současná mapa



Ortofotomapa z roku 1946



Ortofotomapa z roku 2020



Otázky a úkoly

Zakresli do mapy tyto objekty: kostel, kříž, kaplička, pomník, škola, továrna, zámek, hasičárna a další.
Zakresli do mapy názvy ulic – souvisejí se zaniklými místy, řemesly nebo historickými událostmi?

V mapě označ tyto stavby:

- architektonicky cennou/zajímavou,
- ve které působil / kterou postavil někdo významný,
- která je sídlem významné instituce,
- kde se lidé pravidelně schází a tráví svůj volný čas,
- která je nejstarší/nejnovější/největší/nejpodivnější,
- ve které se událo něco významného,
- kde se něco vyrábí/je poskytována služba ostatním obyvatelům,
- která nabízí kulturní vyžití,
- která je stará, chátrající, potřebovala by rekonstrukci,
- která (ne)slouží svému původnímu účelu,

Vysvětli názvy míst v mapě.

Napiš do mapy názvy čtvrtí, polí nebo lesů, zkus zjistit, proč se tak jmenují.

Zakresli do mapy obrys původní zástavby.

Vytvoř jednoduchou mapu obce s fotkami zajímavých staveb.

Porovnej současná a dobová ortofota. Pojmenuj změny ve struktuře krajiny. Co se změnilo a proč?

Porovnej dobovou a současnou mapu obce. Hledej věci, které zanikly (např. zahrady, sady) a naopak, které nově přibýly (areály firem, nové čtvrti...).

Najdi na dobovém ortofotu pozůstatky válečných bojů. Podle čeho se to dá poznat?

Pocitová mapa obce

Skupinová práce při procházce obcí. Vytvoř jednoduchou mapu obce a zanač do ní tato místa:

1. krásné, příjemné místo
2. ošklivé, zanedbané místo
3. významné místo
4. tajemné nebo posvátné místo
5. nebezpečné místo
6. oblíbené veřejné místo, kde se lidé scházejí
7. místo, kde si hrají děti
8. místo, kam rád chodíš na procházku

V rámci aktivity si zhotovte se třídou piktogramy symbolů, které by měly jednotlivá místa charakterizovat. Piktogramy pak můžete vystřihnout, nebo elektronicky vkládat do mapy. Můžete se domluvit s kolegy, aby byla tato aktivita zařazena do výtvarné výchovy.

3. Historické pohlednice

Velké Hoštice po roce 1910



Vyznač na mapě, kde se nacházejí zobrazené budovy. K čemu tehdy sloužily a jak jsou využívány dnes? Označ details, které dnes vypadají jinak, nebo zcela chybí.

Nahoře: Obchod Paula Göhra (na rohu ulic Opavská a Pekliska, v současnosti přestavěn na rodinný dům) / Kostel

Dole: Škola (v současnosti obecní úřad) / Hasičská zbrojnice (také v současnosti) / Zámek

Komu je zasvěcen zdejší kostel? V jakém je slohu a kdy byl postaven?

Kostel je zasvěcen sv. Janu Křtiteli. Byl postaven v barokním slohu, vysvěcen byl v roce v roce 1774.

Vytvoř z vlastních fotografií pohlednici stejných míst.

Velké Hoštice po roce 1910



Které dominanty Velkých Hoštic z pohlednice poznáš?

Nahoře: Zámek / Hasičská zbrojnice

Dole: Kostel / Nádraží

Porovnej dřívější a současný vzhled budov. Které se nejvíce změnily?

Velké Hoštice po roce 1938



Zjisti, kde stával obchod Kurta Göhra (Warenhaus Kurt Göhr). Jak vypadá toto místo v současnosti?

Na rohu ulic Opavská a Pekliska, v současnosti přestavěn na rodinný dům.

Pořid' fotografii tohoto místa.

4. Náměty dalších aktivit

Dobová fotografie události

Zjisti, o jakou událost se jedná (např. Boží tělo, oslava osvobození, pokládání kanalizace, prvomájový průvod...).

Pokus se snímek datovat a lokalizovat.

V případě, že snímky nebudete mít, zorganizujte jejich sběr mezi žáky a učiteli.

Náměstí, náves

Rozhlédni se kolem sebe, najdi a zjisti název ulice, která je na fotce.

Pojmenuj historickou událost, která vyvolala situaci zachycenou na fotce.

Zároveň zapiš, proč nastala a v jakém měsíci a roce.

Existuje souvislost s dobovou situací a současným názvem ulice?

Měnily se názvy místa? Zjisti od kolemjdoucích, příbuzných.

Zaniklá stavba

Vyhledej místo, kde stála již zaniklá budova. Z jakého důvodu stavba zanikla, zjisti nebo přemýšlej. Jak vypadá současná stavba? Která slova tě při pohledu na ni napadnou?

Dochovaná stavba

Překresli ozdobný nebo zajímavý prvek ze stavby.

Jaký nápis je na budově?

K čemu budova slouží a bylo to tak i v minulosti?

Jaké lidské povolání je pro tuto stavbu typické?

Pozoruj stavbu a srovnej s fotkou nebo pohlednicí, porovnej její proměnu.

Popiš současnou stavbu.

Popiš stavbu z historické fotky.

Která podoba stavby se ti líbí – současná nebo minulá?

Vytvoř pohlednici tvé obce.

Pomník

Proveď frotáž nápisu, symbolu.

Vysvětli, k jaké události se pomník vztahuje.

Jaký prvek z pomníku symbolizuje událost, na kterou pomník upomíná?

Jaké pocity v tobě vyvolává vzhled a nápisy na pomníku?

Nachází se zde letopočet události?

Z jakého roku stavba pochází?

Na pomníku vyhledej příjmení, které dodnes někdo v obci má.

Konají se u tohoto místa nějaké vzpomínkové akce?

Načrtni pomník a zkus popsat jeho jednotlivé části.

Z jakého materiálu (kamene) je pomník?

Na kterých místech (bojištích) vojáci padli, vypiš státy, ve kterých se nacházejí.

V kolika letech většina vojáků z pomníku padla?

Jak probíhala válka v tvé obci?

Navrhni **pomník** nebo **pamětní desku** se symboly, které by odkazovaly na vybranou historickou událost ve tvé obci.

Kříž

Otázky a úkoly viz pomník.

Přemýšlej, jaký důvod mohl mít člověk, který nechal kříž postavit?

Přináší text na kříži nějaké poselství?

Kostel**Stavba kostela**

Byl jsi někdy v kostele? Co jsi tam viděl?

Jaké slavnosti nebo obřady v něm probíhají?

Proč je kostel největší stavbou v obci? Na jakém místě stojí / Ve které části obce se nachází? Jaký měla tato stavba význam pro naše předky?

Obejdi si stavbu a načrtni její půdorys, průčelí kostela a boční pohled.

V jakém slohu byl kostel postaven? Na základě čeho to lze poznat?

Jaké architektonické prvky poznáš / dokážeš je pojmenovat?

Zjistí, ve kterém roce byl kostel postaven.

Zakresli do obrázku kostela: loď, věž, okna, zvon, kříž.

Interiér kostela

Zakresli plánek interiéru kostela (nebo piš do připraveného náčrtku) a najdi: oltářní obraz, kůr, zvonek na ohlašování mše, nádobu na svěcenou vodu, kazatelnu a další.

Jací světci jsou v kostele zobrazeni, víš něco o jejich životě? Jak na tebe působí výzdoba kostela?

Najdi světce na obrazech a sochách.

Kronika

Digitalizovaná na webu viz odkaz: https://www.archives.cz/web/digitalni_archiv/

Najdi v kronice vybranou událost nebo téma.

Jaké informace jsou zapsané v kronice obce v roce...

Kterou současnou událost bys zaznamenal/a do obecní kroniky?

Jakou zajímavost ze života školy bys zapsal/a do školní kroniky?

Významný objekt

Postav se před objekt A a podívej se vlevo, jaká stavba se zde nachází, k čemu slouží?

Na zdi domu je text, přečti jej a vysvětli:

Zapiš skutečnost, která tě v souvislosti s tímto místem (stavbou) nebo jeho historií nejvíce překvapila.

Změř pozorovaný objekt, pomocí kroků, pásma, odhadem.

Z jakých geometrických útvarů se objekt skládá.

Vytvoř náčrtek objektu ve čtvercové síti.

Vytvoř model objektu.

Fotocesta

Pomocí aktivity „fotocesta“ provedte děti místem vaší obce nebo je zaveďte k zajímavé stavbě.

Připravte si několik fotek detailů budov, které se na plánové cestě nacházejí. Dbejte na to, aby z každého stanoviště byl vždy vidět objekt z následující fotky.

Větší děti mohou aktivitu nachystat samy.

Znak, pečet

Seznam se s historickými znaky a pečetěmi obce.

Vytvoř znak obce různými výtvarnými technikami – kresba, koláž, keramika, linoryt...

Vymysli nový znak obce.

Místní pověsti

Napiš název pověsti.

O čem pojednává?

K jakému místu se vztahuje?